

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

گیاهان دارویی و داروهای گیاهی
موثر در درمان کبد چرب

Dr. Samaneh Soleymani
Pharm D; PhD of Traditional Pharmacy;
August 16, 2022

خار مریم

- ✓ **Scientific name:** *Silybum marianum* (L.) Gaertn.
- ✓ **Common name:** Milk Thistle
- ✓ **Family:** Asteraceae (compositae)
- ✓ **Medicinal parts:** Ripe seeds

✓ **طبیعت:** در آخر دوم گرم و در اول خشک (حرشف بری)

- ✓ **Silymarin (only in seeds):** collection of flavonolignans such as silibinin, silybin A and B, silydianin, isosilybin A and B, and silychristin

خار مریم

✓ Potential therapeutic role:

- Non-alcoholic fatty liver disease (NAFLD)
- **Anti-obesity** effects
- **Hepatoprotective** activity
- Antihypertensive effect
- Cardio-protective, Metabolic syndrome

✓ **Approved by Commission E:**

- Dyspeptic complaints
- Liver and gallbladder complaints

خار مریم

- ✓ **Preparation:** An infusion is prepared by pouring boiling water over $\frac{1}{2}$ teaspoonful of the drug and then straining after 5 to 10 minutes.
- ✓ **Daily Dosage:** The average dose of the infusion is 2 to 3 cups daily.
- ✓ (Abenavoli et al, 2018)

کبر

- ✓ **Scientific name:** *Capparis spinosa* L.
- ✓ **Common name:** Caper
- ✓ **Family:** Capparaceae
- ✓ **Medicinal parts:** Fruit (aerial parts)

- ✓ **طبیعت:** دردوم گرم و خشک
- ✓ **مفتح** سده کبد و طحال
- ✓ **ترشی** کبر با سرکه ی انگور (قبل از درست کردن ترشی، دو روز در آب خیسانده شود)

✓ **Potential therapeutic role:**

- Anti-Diabetic, Anti-Obesity, Cholesterol-Lowering, Anti-Hypertensive, **Antihepatotoxic**, protective effects against cognitive impairment
- A 12-week randomized, controlled, double-blind trial in 44 patients with NAFLD, caper fruit pickle (↓Atherogenic indices: TC, TG, LDL-C, ↓weight and waist circumference, ↓ALT)

✓ **Phytochemicals:** Glucocapparin, Quercetin, Ginkgetin, Kaempferol, Rutin, Tetrahydroquinoline

(Hongxia Z, 2018; Khavasi N, 2018)

زردچوبه

- ✓ **Scientific name:** *Curcuma longa* L.
- ✓ **Common name:** Turmeric
- ✓ **Family:** Zingiberaceae
- ✓ **Medicinal parts:** Rhizome

✓ طبیعت عروق الصفرة: در سوم گرم و خشک
✓ مفتح سده کبد

زردچوبه

-
- ✓ **Phytochemicals:** Volatile oil (alpha- and beta-tumerone), Curcuminoids (**curcumin**, demethoxy curcumin)
  - ✓ **Potential therapeutic role:**
    - Non-alcoholic fatty liver disease, ↓liver enzymes
  - ✓ **Approved by Commission E:**
    - Dyspeptic complaints
    - Loss of appetite
  - ✓ **Daily Dosage:** The 1.5 to 3 gm powder, 2 to 3 times daily after meals
- (Saadati et al, 2019)

سیاهدانه

- ✓ **Scientific name:** *Nigella sativa* L.
- ✓ **Common name:** Black cumin
- ✓ **Family:** Ranunculaceae
- ✓ **Medicinal parts:** Seed
- ✓ **Oil, extract, powder**
- ✓ **Main Phytochemicals:** Thymoquinone

✓ طبیعت شونیز: در سوم گرم و خشک

- ✓ two gram/day
- ✓ ↓Hepatic steatosis, aminotransferase, lipid levels, inflammation in NAFLD patients (Khonche et al, 2019; Darand et al, 2019)

کاسنی

- ✓ **Scientific name:** *Cichorium intybus* L.
- ✓ **Common name:** Chicory
- ✓ **Family:** Compositae
- ✓ **Medicinal parts:** Leave, Root, Seeds

- ✓ **طبیعت هندبا:** سرد و تر
- ✓ **جهت تفتیح سده کبد و طحال و یرقان و استسقای حار و تفتیح سده احشا و عروق و تقویت جگر و تسکین حرارت خون و تشنگی و غثیان و هیجان صفرا**
- ✓ **جوشانده، عرق**

کاسنی

-
- ✓ **Phytochemicals: Sesquiterpenes:** sesquiterpene lactones (lactucin), guaianolid glycosides (chicoroides B and C, sonchuside C); **Caffeic acid derivatives:** chicoric acid, chlorogenic acid; **Hydroxycoumarins:** umbelliferone; **Flavonoids:** hyperoside
  - ✓ **Potential therapeutic role:**
    - Obesity and **NAFLD** (dyslipidemia, waist circumference, weight, BMI, Liver enzymes)
  - ✓ **Dosage:** infusion by scalding 2 to 4 g drug with boiling water, allowing it to stand for 10 minutes

شاهتره

- ✓ **Scientific name:** *Fumaria parviflora* Lam.
- ✓ **Common name:** Fumitory
- ✓ **Family:** Papaveraceae
- ✓ **Medicinal parts:** Aerial part

- ✓ **طبیعت:** در حرارت معتدل و در دوم خشک
- ✓ **مفتح** سده کبد و طحال و مقوی کبد و معده

شاهتره

- ✓ **Phytochemicals:** Organic acids (fumaric acid), Alkaloid (fumaricine, Fumariline)
- ✓ **Potential therapeutic role:** NAFLD, liver damage, Dislipidemia
  - Approved by **Commission E:**
  - Liver and gallbladder complaints
- ✓ **Daily Dosage:** 6 gm of drug, drink 1 warm cup 30 minutes before meals.

(Kooshki et al, 2020)

زرشک

- ✓ **Scientific name:** *Berberis vulgaris* L.
- ✓ **Common name:** Barberry
- ✓ **Family:** Berberidaceae
- ✓ **Medicinal parts:** Fruit

✓ طبیعت امرباریس: سرد و خشک در سوم

✓ قاطع صفرا و مسکن تشنگی و حرارت معده و جگر و غلیان خون، تقویت جگر

- ✓ **Phytochemicals:** Isoquinoline alkaloids (**berberine**), Anthocyanins, Chlorogenic acid, Malic acid, acetic acid

- ✓ **Daily Dosage:** The dosage of the infusion is 2 g in 250 ml water (Kashkooli et al, 2015; Imenshahidi et al, 2016)

سایر مفردات مفید

✓ زعفران (در دوم گرم و در اول خشک، مفتح سده کبد و طحال)

✓ انار (تصفیه روح کبدی و تقویت کبد و طحال)

✓ زنجبیل (تازه آن در سوم گرم و در اول خشک، خشک آن در دوم خشک و با رطوبت فضلیه،

مفتح سده جگر)

✓ دارچین (در آخر دوم گرم و خشک، مفتح سده کبد و طحال)

✓ به (شیرین آن در حرارت و برودت قریب به اعتدال، مقوی کبد و معده)

داروهای گیاهی

قرص لیورگل

✓ شرکت سازنده: گل دارو

✓ حفاظت کننده کبد، صفرا آور، هپاتیت حاد و مزمن، سیروز کبدی، کبد چرب و کاهش

دهنده عوارض کبدی داروها

✓ دوز ۷۰ و ۱۴۰ میلیگرم

✓ یک قرص ۱۴۰ میلی گرمی

یا دو قرص ۷۰ میلی گرمی ۳ نوبت در روز مصرف شود.

قرص لیورگل

- ✓ **مکانیسم:** سیلیمارین به بازسازی سلول های کبد که بر اثر مصرف الکل و سموم آسیب دیده کمک می کند همچنین با تغییر در لایه بیرونی سلول های کبد از ورود سموم متعدد به داخل سلول ها جلوگیری می کند.
- ✓ **بهترین زمان مصرف** ۱ ساعت قبل از غذا می باشد
- ✓ **موارد منع مصرف:** در موارد حساسیت به گیاهان خانواده کاسنی و انسداد شدید مجاری صفراوی منع مصرف دارد.
- ✓ **عوارض جانبی:** ملین

کپسول لیورسیل

✓ شرکت سازنده: رزفارمد

✓ عصاره بذر گیاه خار مریم

✓ دوز ۲۴۰ میلی گرم

✓ درمان حمایتی در بیماری‌های کبد، آسیب‌های کبدی و کبد چرب، پایین آورنده کلسترول و تری گلیسرید خون

✓ با دوز ۶۰۰ میلی گرم در روز، به مدت شش ماه، کاهش فاکتورهای دیابت و نیاز به انسولین

✓ ۲۴۰ میلی گرم دو بار در روز، کاهش قابل ملاحظه ای در سطح آنزیمهای کبدی

✓ تداخل: داروهای کاهنده قند خون، انسولین، مترونیدزول و یوهیمبین

قرص لیورگارد

✓ شرکت سازنده: سینا فرآور، دوز ۲۴۰ میلی گرم

✓ عصاره خشک خارمریم (*Silybum marianum*) استاندارد شده براساس ۱۴۰ میلی گرم

سیلیمارین در هر کپسول

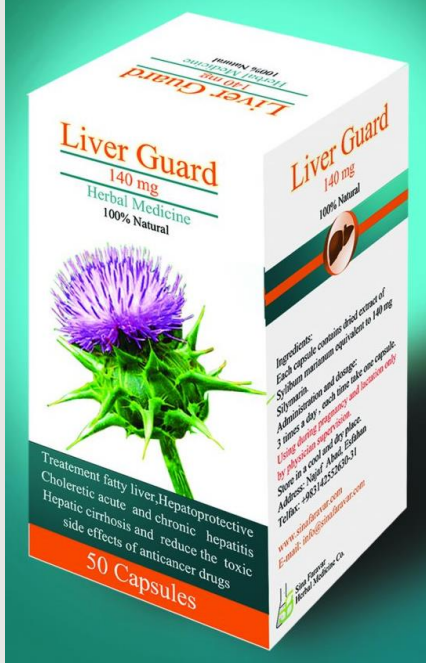
✓ ۳ بار در روز هر بار یک کپسول

✓ پیشگیری از آسیب های کبدی، درمان کبد چرب، محافظت کننده ی کبد،

درمان هیپاتیت حاد و مزمن، کاهش آسیب کبدی داروهای ضد سرطان

✓ عوارض جانبی: اختلالات خفیف گوارشی، اثر ملینی ملایم و واکنش های ضعیف

آلرژیک با مصرف سیلیمارین گزارش شده است.

قطره خوراکی سیلیمارین

✓ شرکت سازنده: زردبند

✓ بهبود هیپاتیت A, B, C و کمک به بهبود کبد چرب، سیروز کبدی و یرقان، کمک به بهبود

سرطان، کمک به دفع سنگ صفرا و سوهاضمه

✓ روزانه ۴ مرتبه و هر بار حداقل ۲۰ قطره در یک لیوان آب حل کرده و ترجیحا نیم ساعت قبل

از غذا میل شود

قرص لیورهرب

✓ شرکت سازنده: داروسازی امین

✓ استاندارد شده گیاه خار مریم و ویتامین های گروه B

✓ درمان حمایتی هپاتیت مزمن و سیروز کبدی، محافظت کننده کبد در برابر سموم

✓ روزی ۳ بار و هر بار یک قرص مصرف شود.

کپسول پرولیو باریج

✓ شرکت سازنده: باریج اسانس

✓ کپسول ۲۷۵ میلی گرم

✓ اجزای فرآورده: خارمریم، کنگر فرنگی (*Cynara scolymus*): برگ، زردچوبه (*Curcuma*)

(*longa*): ریزوم، قاصدک (*Taraxacum officinale*)

✓ روزی ۱ - ۳ بار، هر بار یک کپسول

✓ موثر در پیشگیری و درمان کبد چرب، محافظ کیسه صفرا

قرص لیورفیت

✓ شرکت سازنده: ایران داروک

✓ کپسول ۲۷۵ میلی گرم

✓ اجزای فرآورده: خارمریم، کنگر فرنگی، زردچوبه

✓ بزرگسالان روزانه ۳ بار، هر بار ۱ عدد قرص همراه با یک لیوان آب

✓ درمان کبد چرب، محافظت کننده در برابر مسمومیت های کبدی، هپاتیت حاد و مزمن

و سیروز و کبدی، جلوگیری از التهابات و آسیب های کلیوی و نفروتوکسیسته

داروهای ضد تومور نظیر سیس پلاتین، آنتاگونیست اثرات سمی بسیاری از مواد بر

روی کبد

قرص لیورفیت

✓ موارد منع مصرف:

- افرادی که به گیاهان موجود در این فرآورده حساسیت دارند از مصرف این دارو خودداری کنند
- در بیماران مبتلا به سرطان سینه تحت درمان با داروی سیکلوفسفامید
- در بیماران مبتلا به زخم معده
- در بیماران مبتلا به سنگ صفرا و یا انسداد مجاری صفراوی
- در افراد دارای حساسیت به گیاهان خانواده کاسنی
- دو هفته پیش از عمل جراحی

شربت هموبالانس (عناّب)

✓ شرکت سازنده: باریج اسانس

✓ اجزای فرآورده: عصاره میوه عناّب (*Ziziphus jujuba*)، عصاره اندام هوایی آویشن (*Zataria multiflora*)

✓ روزی سه بار هر بار ۲ قاشق غذاخوری میل شود.

✓ درمان کمکی کبد چرب، کاهش دهنده فشار خون، رقیق کننده و تصفیه کننده خون

قرص جویدنی هیپاتوهیل

✓ شرکت سازنده: باریج اسانس

✓ اجزای فرآورده: استخراج شده از برگ و سرشاخه های درخت مو (*Vitis vinifera*),

گیاه توت فرنگی (*Fragaria vesca*)

✓ روزی ۲-۳ بار، هر بار ۱-۲ قرص قبل از غذا جویده شود. حداقل دوره درمان ۴ هفته
میباشد.

✓ درمان کمکی اختلالات کبد به ویژه هیپاتیت مزمن B، هیپاتوپروتکتیو

دمنوش کبد چرب پنج نوش

✓ شرکت سازنده: صنایع تولیدی پنج نوش

✓ اجزای فرآورده: خارمریم، کنگر فرنگی، عناب، کاسنی

✓ پاکسازی کبد از سموم و درمان کبد چرب

✓ روزانه یک عدد دمنوش را در یک لیوان آب جوش قرار داده و اجازه دهید به مدت ۱۰

دقیقه دم بکشد سپس میل کنید. جهت نتیجه گیری مطلوب بهتر است به مدت ۲ ماه

روزانه استفاده شود.

✓

شربت سکنجبین بزوری

✓ شرکت سازنده: نیاک

✓ اجزای فرآورده: کاسنی، رازیانه، اف تیمون، انیسون، شیرین بیان، گل سرخ، تخم خیار،

تخم خربزه، تخم کرفس، ریشه کبر، شیرین بیان، عناب، سرکه انگور

✓ روزی ۳ بار، هر بار ۱۰-۲۰ میلی لیتر از شربت را در یک لیوان آب رقیق کرده، و سپس

میل نمایید.

✓ مفتح سده های کبد، بهبود کبد چرب

شربت سنگجبین بزوری

✓ شرکت سازنده: طلای سبز طبوبی

✓ اجزای فرآورده: تخم و پوست ریشه رازیانه، تخم و پوست ریشه کاسنی، تخم کرفس،

تخم خیار، تخم خربزه، سرکه، آب، شکر سرخ

✓ نیم‌ساعت پیش از صبحانه و شب موقع خواب دو قاشق غذاخوری از شربت را در یک

استکان آبجوش حل و میل کنند.

✓ گشاینده سده کبد و طحال، مدر

شربت سکنجبین بزوری

✓ **احتیاط و منع مصرف:** در افراد دیابتی به دلیل وجود عسل و افزایش ادرار با احتیاط

مصرف شود. در صورت مصرف همزمان داروهای کاهش دهنده فشارخون (به دلیل افزایش بیش از حد دفع مایعات از بدن) با احتیاط مصرف شود، در مبتلایان به پلاکت پایین تجویز نشود زیرا موجب رقت خون می شود.

✓ **نکات قابل توصیه:** شربت بزوری در فصل گرم، شهرهای گرمسیر، گرم مزاجان، و

جوانان با آب سرد و عرق کاسنی - شاه تره میل شود؛ و در فصل سرد، شهرهای سردسیر، سرد مزاجان، و پیران با آب گرم مصرف شود.

کپسول کبد

✓ شرکت سازنده: طلای سبز طبوبی

✓ اجزای فرآورده: تخم گشنیز، شاه تره، تخم کاهو، عنّاب، تخم کاسنی، ریشه ریوند، سنا، برگ آویشن

✓ نیم ساعت پیش از صبحانه و شب پیش از خواب دو عدد کپسول میل شود.

✓ به عنوان داروی کمکی در درمان کبد چرب و کاهش تری گلیسرید و کلسترول، محافظت کننده از کبد، تفتیح منافذ و مجاری کبدی، تسکین التهاب و تشنگی و حدت خون، تصفیه خون، تقویت کبد و معده، نضج، جلاء، و تلبین

کپسول تری لیور

✓ شرکت سازنده: حکمت سرای ایرانیان

✓ اجزای فرآورده: هلیله کابلی، بذر کرفس، انیسون، رازیانه، هلیله سیاه، ریوند

✓ نیم ساعت پیش از صبحانه و شب پیش از خواب دو عدد کپسول میل شود.

✓ پاکسازی معده و کبد، تقویت قوا و افعال کبد، رفع کبد چرب و جوش صورت

References

- Hongxia Z, Zheng F M. Phytochemical and Pharmacological Properties of Capparis spinosa as a Medicinal Plant. *Nutrients*. 2018; 10(116); doi:10.3390/nu10020116Adoma M B.
- Khavasi N, Somi M, Khadem E, et al. Daily Consumption of the Capparis spinosa Reduces Some Atherogenic Indices in Patients with Non-alcoholic Fatty Liver Disease: A Randomized, Double-blind, Clinical Trial. *Iranian Red Crescent Medical Journal*. 2018; 20(11):e63446.
- Saadati S, Sadeghi A, Mansour A, et al. Curcumin and inflammation in non-alcoholic fatty liver disease: a randomized, placebo controlled clinical trial. *BMC Gastroenterology*. 2019; 19(133). <https://doi.org/10.1186/s12876-019-1055-4>
- Abenavoli L, Angelo A, Izzo N, et al. Milk thistle (*Silybum marianum*): A concise overview on its chemistry, pharmacological, and nutraceutical uses in liver diseases. *Phytotherapy research*. 2018. <https://doi.org/10.1002/ptr.6171>

References

- Khonche A, Fallah Huseini H, Gholamian M, et al. Standardized *Nigella sativa* seed oil ameliorates hepatic steatosis, aminotransferase and lipid levels in non-alcoholic fatty liver disease: A randomized, double-blind and placebo-controlled clinical trial. 2019; 234: 106-111. <https://doi.org/10.1016/j.jep.2019.01.009>.
- PDR for Herbal Medicine 2008.
- Aghili Khorasani. Makhzan al Advieh
- Darand M, Darabi Z, Yari Z, et al. *Nigella sativa* and inflammatory biomarkers in patients with non-alcoholic fatty liver disease: Results from a randomized, double-blind, placebo-controlled, clinical trial. 2019; 44; 204-209. <https://doi.org/10.1016/j.ctim.2019.04.014>.
- Faraji S, Daneghian S , Alizadeh M. Effects of chicory (*Cichorium intybus* L.) on nonalcoholic fatty liver disease. Traditional medicine research. 2020; 5(6): 477. doi: 10.12032/TMR20200603192

References

- Wu Y, Zhou F, Jiang H, Wang Z, Hua C. Chicory (*Cichorium intybus* L.) polysaccharides attenuate high-fat diet induced non-alcoholic fatty liver disease via AMPK activation. *International Journal of Biological Macromolecules*. 2018; 118: 886-895. <https://doi.org/10.1016/j.ijbiomac.2018.06.140>
- Kashkooli R, Najafi SS, Sharif F. The Effect of *Berberis Vulgaris* Extract on Transaminase Activities in NonAlcoholic Fatty Liver Disease. *Hepat Mon*. 2015; 15(2): e25067.
- Imenshahidi M, Hosseinzadeh H. *Berberis Vulgaris* and Berberine: An Update Review. *Phytotherapy research*. 2016; 30(11): 1745-1764. <https://doi.org/10.1002/ptr.5693>
- Kooshki F, Niazkar HR, Shirazi S. *Fumaria parviflora* improves liver damage and lipid profile changes in STZ-induced diabetic rats. *Physiology and Pharmacology*. 2020; 24: 221-229.

Thanks
for your
attention